ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่ชุมชนลุ่มน้ำคลองป่าพะยอม – คลองท่าแนะ จังหวัดพัทลุง

Demands of Tourists Toward Creative Tourism of Khlong Pa Payom and Khlong Ta Nar Basin Communities, Pattalung Province

จิราพร คงรอด[1*]

Jiraporn Kongrode[1*]

[1] อ., สาขาวิชาการตลาด คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

[1] Lecturer, Department of Marketing, Faculty of Economics and Business Administration, Thaksin University, Songkhla, 90000, Thailand

* Corresponding author: E-mail address: jkongrode@gmail.com

(Received: October 30, 2019; Revised: December 26, 2019; Accepted: January 8, 2020)

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความต้องการในด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของนักท่องเที่ยว ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ความต้องการในด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของนักท่องเที่ยว โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มและโดยการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มนักท่องเที่ยวจำนวน 400 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความต้องการในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของนักท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวมีระดับความต้องการในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านอาหารพื้นบ้านมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านงานฝีมือท้องถิ่น วิถีชุมด้านวิถีชุมชนและด้านเกษตรกรรม ตามลำดับ

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ พฤติกรรมการท่องเที่ยว

Abstract

The purpose of the research article on Behavior and Demands of Tourists toward Creative Tourism of Khlong Pa Payom and Khlong Ta Nar Basin Communities, Pattalung Province were to study the personal factors that affect the demand for creative tourism, the travel behavior of tourists and the demand in the field of creative tourism. Focus group were conducted to gain the information about the creative tourism activities in the area. Questionnaires were used to collected data from 400 tourists in the attraction area in Phattalung province. The results of the study showed that the creative tourism activities which tourism interested to join most were the Food and Beverage activities, local handicrafts and product, local lifestyle and herb and agriculture.

Keywords: Creative Tourism, Tourist Behavior

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมการบริการที่สร้างรายได้ให้แก่ประเทศและประชาชน ทุกระดับชั้น แหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม และมีชื่อเสียงย่อมเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวเป็นการดึงดูด นักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวในสถานที่นั้น ๆ เป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดการใช้จ่ายขึ้นในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว ซึ่งจะเห็นได้ว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยนั้นเป็นอุตสาหกรรมการบริการที่มีมูลค่าสูง ก่อให้เกิดรายได้แก่ชุมชนและประเทศชาติเป็นจำนวนมาก โดยในปัจจุบันการท่องเที่ยวชุมชน (Community-based Tourism) นั้น ได้รับความสนใจอย่างมากจากทั้งชุมชน นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ ประเทศไทยจึงได้มีการจัดการวางแผนการท่องเที่ยวและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อรองรับการเติบโตของการท่องเที่ยว โดยเฉพาะ การท่องเที่ยวชุมชน ซึ่งการเตรียมความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวนั้นสามารถทำได้หลายประการ เช่น การพัฒนาศักยภาพของสถานที่ ท่องเที่ยว การพัฒนาระบบสาธารณูปโภค ตลอดจนการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมใน อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของท้องถิ่น

จังหวัดพัทลุงเป็นจังหวัดที่มีความพร้อมทางด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว โดยมีรายได้จากการท่องเที่ยว มีนักท่องเที่ยวหลักที่เดินทางเขามาในจังหวัดพัทลุง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทย รองลงมา คือ มาเลเซีย สิงคโปร์ และอังกฤษตามลำดับ และมีศักยภาพสำหรับการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยมีแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีปราชญ์ชาวบ้าน อีกทั้งมีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของจังหวัด มีศักยภาพและมีความหลากหลาย ทั้งด้านนิเวศน์ธรรมชาติวัฒนธรรม แหล่งอารยะธรรม แหล่งประวัติศาสตร์ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมที่สืบทอดสู่วิถีชีวิตมากมาย มีสินค้าและผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เป็นเอกลักษณ์จากภูมิปัญญาและวัฒนธรรม ของจังหวัดที่โดดเด่นและมีศักยภาพ พัฒนาทางการตลาดสามารถสร้างงาน สร้างอาชีพ แก่ชุมชน

จากที่กล่าวข้างต้น จึงเห็นได้ว่า จังหวัดพัทลุงค่อนข้างมีความพร้อมทางด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวและมีศักยภาพสำหรับการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม อย่างไรก็ตาม จากรายงานสรุปของจังหวัดพัทลุง ปี 2559 [1] ยังมีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอีกหลายประการ เช่น การขาดการบริหารจัดการที่ดี ขาดการเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ ชุมชน ประชาชน ผู้ประกอบการและบุคลากรทางการท่องเที่ยว ชุมชนในพื้นที่ท่องเที่ยวยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ และไม่ทราบถึงความต้องการที่แท้จริงของนักท่องเที่ยว จึงควรมีการสำรวจศักยภาพทางการท่องเที่ยวของจังหวัดพัทลุงอย่างรอบด้านเพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้แหล่งทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่มีอยู่ของจังหวัดพัทลุงเป็นที่จดจำในสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรม เพื่อนำเอกลักษณ์ดังกล่าวมาใช้ในการดึงดูดความสนใจและเป็นจุดขายทางการท่องเที่ยวให้มีจุดขายที่แตกต่างในการกระตุ้นการท่องเที่ยว

ในด้านการปรับตัวหรือการพัฒนารูปแบบของการท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่นั้นพบว่า ยังประสบปัญหาทางด้านคุณภาพ มาตรฐาน ทักษะทางด้านการสื่อสาร ขาดองค์ความรู้ และปัญหาการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เป็นตลาดเป้าหมาย จึงมีความจำเป็นที่หน่วยงานหรือสถานที่ท่องเที่ยวนั้น ๆ ควรมีการศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดรูปแบบการท่องเที่ยวที่สร้างความสำคัญและความนิยมให้แก่สถานที่นั้น ๆ และสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยวไทยที่เริ่มตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในอันที่จะทำความเข้าใจบริบทของสังคมชนบท วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน และการดำเนินชีวิต รูปแบบวิถีชีวิต เพื่อให้เกิดเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของ จังหวัดพัทลุงได้อย่างยั่งยืน

ชุมชนลุ่มน้ำคลองป่าพะยอมและคลองท่าแนะ จ.พัทลุง เป็นแหล่งชุมชนที่มีทรัพยากรทางธรรมชาติที่หลากหลายและมีชุมชนที่มีความเข้มแข็ง มีวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ท้องถิ่นที่ชัดเจน ซึ่งทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งที่ก่อสร้างขึ้นมานั้นสามารถนำไปสู่การพัฒนาเพื่อให้เกิดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวในแหล่งชุมชนต่าง ๆ ได้ การท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุงที่ผ่านมาพบว่า มีการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวอยู่ในเพียงบางพื้นที่ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่ชุมชนลุ่มน้ำคลองป่าพะยอม - คลองท่าแนะ จำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน ดังนั้น การดำเนินการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่ชุมชนลุ่มน้ำคลองป่าพะยอม - คลองท่าแนะ จังหวัดพัทลุง จึงเป็นแนวทางหนึ่งเพื่อที่จะนำไปสู่ความเข้าใจถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวและชุมชนจะทำให้สามารถวางกลยุทธ์ในด้านการตลาดที่เหมาะสม

และจะสร้างตำแหน่งทางการตลาดอันโดดเด่นที่จะสามารถนำไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาเพื่อการกระจายรายได้และการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน รวมถึง สามารถนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้กับ จังหวัดใกล้เคียง เพื่อให้สามารถพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ตามศักยภาพของจังหวัดต่อไป

การทบทวนวรรณกรรม และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้พัฒนามาจากแนวคิดของ Richards and Wilson (2006) [2] การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นการเรียนรู้ทักษะซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้วัฒนธรรมของชุมชนหรือของประเทศที่ไปเยี่ยมชมในช่วงวันหยุด และจะต้องมีการลงไปมีส่วนร่วมทำกิจกรรมหรือworkshop ที่สอนโดยชาวบ้าน คนพื้นเมือง และเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ที่แท้จริง ทั้งนี้ การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จะไม่เน้นการเรียนรู้แบบเป็นทางการ แต่จะเป็นลักษณะของการเรียนรู้นอกห้องเรียนสนุกสนานกับการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ซึ่งองค์การการท่องเที่ยวโลก (United Nation World Tourism Organization: UNWTO) ได้จำแนกรูปแบบการท่องเที่ยวออกเป็น 3 ลักษณะ ตามหลักเกณฑ์การวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยว ดังนี้ การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ (Natural based Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวตาม แหล่งธรรมชาติ ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงดาราศาสตร์ (Astrological Tourism) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา (Geo-tourism) การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro Tourism) และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล (Marine Ecotourism) การท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม (Cultural based Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ได้แก่ การท่องเที่ยวงานชมวัฒนธรรมและประเพณี (Cultural and Traditional Tourism) การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบท (Rural Tourism / Village Tourism) และการท่องเที่ยวมรดกทางวัฒนธรรม (Historical Tourism) การท่องเที่ยวตามความสนใจพิเศษ (Special Interest Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวตามความสนใจของนักท่องเที่ยว ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและศาสนา (Edu-meditation Tourism) การท่องเที่ยวเพื่อศึกษา กลุ่มชาติพันธุ์ หรือวัฒนธรรมกลุ่มน้อย (Ethnic Tourism) การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) การท่องเที่ยวแบบผจญภัย (Adventure Travel) การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ และฟาร์มสเตย์ (Home stay & Farm Stay) การท่องเที่ยวพำนักระยะยาว (Long Stay) การท่องเที่ยวแบบให้รางวัล (Incentive Travel) การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมและการท่องเที่ยวแบบผสมผสาน

แนวคิดของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นแรงขับเคลื่อนให้นักท่องเที่ยวยุคใหม่ที่พยายามค้นหาประสบการณ์ที่แปลกใหม่ หรือประสบการณ์ที่แท้จริงซึ่งเป็นแรงจูงใจที่เกิดจากภายในของนักท่องเที่ยวในอันที่จะพยายามเรียนรู้สิ่งใหม่ หรือต้องการแสวงหาประสบการณ์ใหม่หรือประสบการณ์เดิมในลักษณะที่แตกต่างกัน และประสงค์ที่จะเป็นผู้นำ (early adopter) ด้วยเหตุนี้ บทบาทของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จะเป็นการสร้างสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสนองต่อความต้องการภายในที่อยากจะเรียนรู้ของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ แม้ว่านักท่องเที่ยวแต่ละคนจะมีแรงจูงใจแตกต่างไปจากการท่องเที่ยวในรูปแบบหรือลักษณะอื่น เนื่องจากเป็นการท่องเที่ยวที่จะเน้นรูปแบบของการมีส่วนร่วม การเข้าถึงประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชุมชน วิถีชีวิตท้องถิ่นที่แตกต่างไปจากการท่องเที่ยวทั่วไป ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สามารถเชื่อมโยงกับแรงจูงใจภายในของนักท่องเที่ยวได้ ภัทรพงศ์ อินทรกำเนิด และคณะ [3] ได้อธิบายว่า การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นการท่องเที่ยวแนวใหม่ที่มุ่งเน้นในเรื่องการเข้าถึงวัฒนธรรมหรือประวัติศาสตร์โดยการ

ให้ผู้มาเยือนได้มีประสบการณ์ที่มีเอกลักษณ์พิเศษและมีส่วนร่วมกับวัฒนธรรมความเป็นอยู่ที่แท้จริงของสถานที่ท่องเที่ยวนั้น ๆ “การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์” คือ การท่องเที่ยว ที่เน้นการเรียนรู้ในเรื่องศิลปะ วัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของสถานที่ผ่านประสบการณ์ตรงและการมีส่วนร่วมกับผู้คนเจ้าของวัฒนธรรมโดยการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้ จะช่วยสร้างให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้มาเยือนและผู้ถูกเยือน ระหว่างแขกและเจ้าบ้าน และจัดเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่พัฒนาต่อยอดจากการท่องเที่ยวในรูปแบบอื่น ๆ การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์มิได้มีเป้าหมายในการทดแทนการท่องเที่ยวในรูปแบบอื่น ๆ หากแต่เป็นการท่องเที่ยวทางเลือกใหม่ที่สอดคล้องกับยุคสมัยที่ผู้คนมีพฤติกรรมในการค้นหาความหมายต่าง ๆ รอบตัว (search for meaning) และสอดรับกับพฤติกรรมนักเดินทางที่เริ่มเปลี่ยนไป ในการพิจารณาว่าทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมใดเข้าหลักเกณฑ์ของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ สามารถพิจารณาจากหลักเกณฑ์ 5 ข้อ [4] ได้แก่

1. เป็นความคิดสร้างสรรค์ที่ไม่ได้เลียนแบบใครและเป็นต้นแบบอย่างแท้จริง (Originality) และมีความเป็นของแท้ดั้งเดิม (Authenticity)
2. มีการจินตนาการ (Imagination) และมีความจรรโลงใจ (Inspiration) ที่แสดงออกเป็นความคิดอย่างสร้างสรรค์
3. มีองค์ความรู้ (Knowledge) แฝงด้วยศิลปะ (Arts) และกลิ่นอายของวัฒนธรรมท้องถิ่น
4. เกิดจากการฉลาดคิด (Ingenuity) กลายมาเป็นประดิษฐกรรม (Inventiveness)
5. เป็นทรัพย์สินทางปัญญาของคนในชุมชน (Intellectual assets)

การศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเป็นหัวข้อที่สำคัญในการพัฒนาด้านการตลาดเพื่อการท่องเที่ยวและนันทนาการ โดยภาพรวมแล้วการศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวมีส่วนสำคัญในการช่วยให้ผู้ประกอบการเจ้าของธุรกิจที่พัก โฮมสเตย์ และร้านค้าภายในพื้นที่ ได้เข้าใจถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการของนักท่องเที่ยว รวมถึง ช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถหาหนทางแก้ไขพฤติกรรมในการตัดสินใจไปเที่ยวหรือเลือกสถานที่ท่องเที่ยวนั้น หากสามารถทำความเข้าใจความต้องการและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวได้อย่างถ่องแท้ และนำไปออกแบบกลยุทธ์การตลาดสำหรับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่เหมาะสมเพื่อรองรับกับความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ จะช่วยทำให้เกิดการปรับภาพลักษณ์ เสนอแนะรูปแบบหรือกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่เหมาะสมกับพื้นที่และเป็นไปบริบทของสังคมตามศักยภาพโดยไม่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตชุมชนในท้องถิ่นหรือปรับเปลี่ยนตามกระแสความนิยมของตลาดท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของนักท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนลุ่มน้ำคลองป่าพะยอมและคลองท่าแนะ จ.พัทลุง

2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของนักท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนลุ่มน้ำคลองป่าพะยอมและคลองท่าแนะ จ.พัทลุง ตามตัวแปรด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การสอบถามในการจัดการระดมความคิดเห็นของชุมชนและผู้นำชุมชน เพื่อสอบถามข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมทางการท่องเที่ยว เพื่อให้ชุมชนและผู้นำชุมชนได้นำเสนอรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งจะนำไปสู่ข้อคำถามเกี่ยวกับการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ในการการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์อย่างเป็นไม่เป็นทางการ (Informal interview) และระดมความคิดเห็นจากชุมชน จำนวนชุมชนละ 15 คน จำนวน 6 ชุมชน

การสนนทนากลุ่ม เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลกลุ่มและเป็นการตรวจสอบข้อมูล โดยสนทนากลุ่มกับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนลุ่มน้ำคลองป่าพะยอม-คลองท่าแนะ จังหวัดพัทลุง ซึ่งสถิตินักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวที่จังหวัดพัทลุงในปี 2559 มีจำนวน 1,492,009 คน (สำนักงานพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว)

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุง เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ ดำเนินการเก็บตามสถานที่ต่าง ๆ ที่สำคัญในพื้นที่ชุมชนลุ่มน้ำคลองป่าพะยอม-คลองท่าแนะ จังหวัดพัทลุง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้โดยสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ซึ่งสถิตินักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวที่จังหวัดพัทลุงในปี 2559 มีจำนวน 1,492,009 คน (สำนักงานพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว) โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เพื่อประมาณค่าสัดส่วนของประชากรเท่ากับ 0.5 และระดับความเชื่อมั่นที่ 95% (Yamane, 1967)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

จากตารางการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % พบว่าขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความคาดเคลื่อน 0.5 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมที่ 400 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวโดยกำหนดสุ่มตัวอย่างประชากรที่เดินทางท่องเที่ยวในอำเภอควนขนุน อำเภอศรีบรรพต และอำเภอป่าพะยอม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้ แบบสอบถามใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อคำถามในแบบสอบถามได้จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การระดมความคิดเห็นโดยมีส่วนร่วมจากชุมชนเพื่อนำข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับกิจกรรมและศักยภาพของการท่องเที่ยวของพื้นที่ เพื่อนำมานำมาออกแบบข้อ

คำถามที่ปรากฏบนแบบสอบถามโดยเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่ชุมชนลุ่มน้ำคลองป่าพะยอม - คลองท่าแนะจังหวัดพัทลุง แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปทางด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

ส่วนที่ 4 ข้อมูลด้านความต้องการในด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของนักท่องเที่ยว

ในส่วนของข้อมูลด้านความต้องการของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้แบ่งตามเขตพื้นที่ที่มีคาดว่าจะมีกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลกลุ่มและเป็นการตรวจสอบข้อมูล โดยมีหัวข้อคำถามในการสนทนา 6 ประเด็น คือ

1. จำนวนครั้งที่เคยมาท่องเที่ยวที่ จ.พัทลุง
2. ระยะเวลาที่ส่วนใหญ่ใช้ในการท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุงแต่ละครั้ง
3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
4. ความสนใจในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของพื้นที่ใน จ.พัทลุง
5. ระยะเวลาที่เหมาะสมที่คิดว่าจะสามารถร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
6. ปัญหาหรือข้อเสนอแนะที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จ.พัทลุง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง
2. ค่า t-test เพื่อใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระกัน
3. ค่า F-test เพื่อใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของประชากรที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม

ผลการศึกษา

ผลการดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

จากการสรุปผลจากแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้ใช้ประเด็นในการสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ใน 6 ประเด็น คือ จำนวนครั้งที่เคยมาท่องเที่ยวที่ จ.พัทลุง ระยะเวลาที่เคยใช้ในการท่องเที่ยวแต่ละครั้ง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ความสนใจในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ระยะเวลาที่เหมาะสมที่ท่านคิดว่าจะสามารถร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และปัญหาหรือข้อเสนอแนะที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จ.พัทลุงพบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ผลการสนทนากลุ่ม จำนวนครั้งที่เคยมาท่องเที่ยวใน จ.พัทลุงพบว่า นักท่องเที่ยวคนที่ 1 ได้ให้ความเห็นว่า “เคยมาท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุงเป็นจำนวนหลายครั้ง โดยส่วนใหญ่จะเป็นการเที่ยวโดยการแวะพักเนื่องจากเป็นเส้นทางผ่านไปยังปลายทางที่จังหวัดอื่น” นักท่องเที่ยวคนที่ 2-5 ได้ให้ข้อมูลว่าเคยมาเที่ยวเป็นจำนวนหลายครั้งแล้ว

ผลการสนทนากลุ่มในประเด็นระยะเวลาที่เคยใช้ในการท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุง นักท่องเที่ยวคนที่ 1 ได้ให้ความเห็นว่า “ส่วนใหญ่จะใช้ระยะเวลาเพียงสั้น ๆ ไม่เกินครึ่งวัน เช่น แวะพัก และแวะรับประทานอาหารหรือซื้อของฝาก” นักท่องเที่ยวคนที่ 2 ได้ให้ความเห็นว่า “ส่วนใหญ่เวลาไปเที่ยวพัทลุง มักจะเที่ยว 2 วัน 1 คืน เนื่องจากเมื่อเดินทางไปท่องเที่ยวแล้วก็อยากจะพักผ่อน ค้างคืนก่อนที่จะเดินทางกลับในอีกวันรุ่งขึ้น” นักท่องเที่ยวคนที่ 3 ได้ให้ความเห็นว่า “ส่วนใหญ่ใช้เวลาในการเที่ยวเป็นเวลา 2 วัน” นักท่องเที่ยวคนที่ 4 ได้ให้ข้อมูลว่า “ใช้ระยะเวลาในการเที่ยวไม่เกินครึ่งวันโดยเป็นการขับรถไปกลับ” และนักท่องเที่ยวคนที่ 5 ให้ข้อมูลว่า “ส่วนใหญ่ใช้เวลาในการท่องเที่ยวไม่เกินครึ่งวัน”

ผลของการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์นักท่องเที่ยวคนที่ 1 ได้ให้ความเห็นว่า “การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ คือ กิจกรรมที่แปลกใหม่ที่อาจจะยังไม่เคยมีการจัดกิจกรรมนั้นนั้นมาก่อน” นักท่องเที่ยวคนที่ 2 ได้ให้ความเห็นว่า “น่าจะเป็นกิจกรรมที่เน้นในเรื่องของการเรียนรู้ที่แปลกใหม่” นักท่องเที่ยวคนที่ 3 ได้ให้ความเห็นว่า “การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์น่าจะหมายถึงการเข้าไปเรียนรู้วิถีชุมชนต่าง ๆ ” นักท่องเที่ยวเที่ยวคนที่ 4 ได้ให้ความเห็นว่า “การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์คือ การท่องเที่ยวโดยมีกิจกรรมที่แปลกใหม่แตกต่างไปจากเดิม” และนักท่องเที่ยวคนที่ 5 ได้ให้ความเห็นว่า “การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์หมายถึงการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ๆ ที่จะทำให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน”

ผลของการสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับความสนใจในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ นักท่องเที่ยวคนที่ 1 ได้ให้ความเห็นว่า “มีความสนใจในกิจกรรมเกี่ยวกับการทำอาหารพื้นบ้านโดยมีความผสมผสานกับการเรียนรู้วิถีชุมชนไปในเวลาเดียวกันและควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้แก่เด็ก ๆ ด้วยเนื่องจากส่วนใหญ่จะไปกับครอบครัว” นักท่องเที่ยวคนที่ 2 ได้ให้ความเห็นว่า “มีความสนใจในกิจกรรมทางด้านการเกษตรเป็นอย่างยิ่งเช่นการเรียนรู้การปลูกพืชท้องถิ่นที่จะสามารถทำให้เกิดรายได้เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญที่จะต้องอาศัยภูมิปัญญาของคนในพื้นที่นั้นนั้นถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ” นักท่องเที่ยวคนที่ 3 และให้ข้อมูลว่า “มีความสนใจกิจกรรมการท่องเที่ยวทางด้านการเกษตรใช้การปลูกพืชและสมุนไพรในท้องถิ่น” นักท่องเที่ยวคนที่ 4 ให้ความเห็นว่า “ส่วนใหญ่สนใจกิจกรรมทางด้านการทำอาหารโดยอยากทราบเคล็ดลับสูตรหรือเทคนิคในการทำอาหารพื้นบ้านที่มีอัตลักษณ์ของจังหวัดพัทลุง” และนักท่องเที่ยวคนที่ 5 ให้ความเห็นว่า มีความสนใจในกิจกรรม “ที่เกี่ยวกับอาหารพื้นบ้านและศิลปหัตถกรรมของท้องถิ่น ที่ใช้วัตถุดิบหรือวัสดุที่มีในชุมชนนั้น ๆ”

ผลของการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับระยะเวลาที่เหมาะสมที่ท่านคิดว่าจะสามารถร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้พบว่า นักท่องเที่ยวคนที่ 1 ได้ให้ข้อมูลว่า “สะดวกที่จะทำกิจกรรมที่ใช้เวลาสั้น ๆ ไม่เกินครึ่งวันเพราะส่วนใหญ่ในการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุงจะเป็นการแวะเที่ยวโดยมิได้ค้างคืน” นักท่องเที่ยวคนที่ 2 ได้ให้ความเห็นว่า “สามารถร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่เป็นกิจกรรมทางด้านการเกษตรเป็นเวลา 3 วัน 2 คืนเนื่องจากต้องการที่จะเรียนรู้อย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับกระบวนการทางด้านการเกษตร” นักท่องเที่ยวคนที่ 3 ได้ให้ข้อมูลว่า “มีความสนใจทางกิจกรรมทางด้านการเกษตรเช่นเดียวกันแต่สามารถร่วมกิจกรรมได้อย่างมากเพียง 2 วัน 1 คืนเนื่องจากต้องกลับมาทำงานประจำ” นักท่องเที่ยวคนที่ 4 ให้ข้อมูลว่าสามารถร่วมกิจกรรมได้เพียงระยะเวลาสั้น ๆ ไม่เกินครึ่งวัน และนักท่องเที่ยวคนที่ 5 ได้ให้ความเห็นว่า “ระยะเวลาที่เหมาะสมในแต่ละกิจกรรมไม่ควรเกิน 2-3 ชั่วโมงเนื่องจากอาจจะได้มีโอกาสทำกิจกรรมได้หลายกิจกรรมใน 1 วันของการท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง

ผลของการสนทนากลุ่มในประเด็นของปัญหาหรือข้อเสนอแนะที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดพัทลุง นักท่องเที่ยวคนที่ 1 ได้ให้ความเห็นว่า “ในส่วนของตนเองนี้ยังขาดข้อมูลในเรื่องของแหล่งท่องเที่ยวเช่นในบางครั้งที่เป็นการเดินทางที่ไม่ได้วางแผนจะไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมทางการท่องเที่ยวหรือแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุง อยากให้มีการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารผ่านหลาย ๆ ช่องทางหรือเป็นป้ายประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อให้ในระหว่างการเดินทางสามารถทราบกิจกรรมหรือแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้ นักท่องเที่ยวคนที่ 2 ได้ให้ความเห็นว่า “สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุงยังไม่ได้มีการประชาสัมพันธ์เท่าที่ควร” นักท่องเที่ยวคนที่ 3 ได้ให้ความเห็นว่า “ส่วนใหญ่จะทราบข้อมูลเกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์เพียงแหล่งเดียวโดยที่ไม่ทราบข้อมูลจากแหล่งอื่นเลย ยังขาดป้ายบอกสถานที่ท่องเที่ยวหรือป้ายบอกแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่น่าสนใจในชุมชน ทำให้บางครั้งที่มาท่องเที่ยวในพื้นที่นั้น ๆ แต่พลาดโอกาสในการเข้าไปเที่ยวในแหล่งต่าง ๆ เนื่องจากไม่ทราบข้อมูล” และนักท่องเที่ยวคนที่ 4 ได้ให้ความเห็นว่า “ควรมีการปรับปรุงเกี่ยวกับ สภาพถนนหรือเส้นทางในการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยสูงสุดแก่นักท่องเที่ยวรวมถึงการมีป้ายประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เนื่องจากในบางครั้งที่ขับรถก็ไม่สามารถหาข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวในเวลาเดียวกันไปได้แต่ถ้ามีป้ายบอกก็อาจจะทำให้ได้ทราบข้อมูลและมีความสนใจในการที่จะแวะเที่ยวหรือร่วมกิจกรรมนั้น ๆ ได้มากขึ้น”

ผลจากการวิจัยเชิงปริมาณ

วัตถุประสงค์ที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของนักท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนลุ่มน้ำคลองป่าพะยอมและคลองท่าแนะ จ.พัทลุง

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปทางด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ สรุปได้ดังนี้ ด้านเพศพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 60.75 ด้านอายุพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุ 20 - 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.25 รองลงมา อายุ 36 - 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.00 สถานภาพสมรสพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 48.00 ด้านอาชีพพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นกลุ่มนักเรียน / นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 30.75 รองลงมาประกอบอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 22.25 ระดับการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 42.25 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 62.25 จังหวัดที่อาศัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มาจากจังหวัดพัทลุง คิดเป็นร้อยละ 30.00 รองลงมา คือ จังหวัดสงขลา จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 21.50

ผลการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มาท่องเที่ยวมากกว่าครั้ง 2 จำนวน 252 คน คิดเป็นร้อยละ 63.00 สถานที่ที่เคยท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุงพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยมาท่องเที่ยวทะเลน้อยจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 27.00 ประเภทของที่พักที่ใช้บริการพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการพักค้าง ส่วนใหญ่พัก รีสอร์ท จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 27.87 และบ้านเพื่อนหรือญาติ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 27 ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่อคนพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายต่อครั้ง เท่ากับ 1,000 บาท จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 53.00 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนการท่องเที่ยวพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่วางแผนการท่องเที่ยวร่วมบุคคลในครอบครัวหรือเพื่อน จำนวน 318 คน คิดเป็นร้อยละ 51.13 รองลงมา คือ Internet / Website จำนวน 238 คน คิดเป็นร้อยละ 38.26

ด้านรูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับบุคลิกภาพของนักท่องเที่ยวพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชอบรูปแบบของการพักผ่อนหย่อนใจ ชื่นชมบรรยากาศธรรมชาติที่อบอุ่น หรือกิจกรรมท่องเที่ยวกลางแจ้ง จำนวน 290 คน คิดเป็นร้อยละ 28.68 รองลงมา คือ ชอบชีวิตอิสระอย่างง่าย ๆ หลีกหนีความจำเจ และชอบสถานที่ท่องเที่ยวแบบสงบเงียบ จำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 24.53 ในด้านความต้องการให้สถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดพัทลุงพัฒนาการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติมพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการการพัฒนา ด้านความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 19.29 รองมา คือ ด้านสาธารณูปโภค จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 16.12

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวในภาพรวมและรายด้าน

ที่	กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	n = 400		ระดับ
		$\overline{X}$	S.D.	
1	ด้านงานฝีมือท้องถิ่น	2.87	0.87	ปานกลาง
2	ด้านอาหารพื้นบ้าน	2.92	0.85	ปานกลาง
3	ด้านวิถีชุมชน	2.85	0.81	ปานกลาง
4	ด้านเกษตรกรรม	2.84	0.86	ปานกลาง
ภาพรวม		**2.85**	**0.81**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 1 พบว่า ความต้องการในด้านกิจกรรมการทองเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ =2.85, S.D. = 0.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความต้องการในด้านกิจกรรมการทองเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง ลำดับแรก คือ ด้านอาหารพื้นบ้าน ($\overline{X}$ = 2.92, S.D. = 0.85) รองลงมา คือ ด้านงานฝีมือท้องถิ่น ($\overline{X}$ = 2.87, S.D. = 0.87) ด้านวิถีชุมชน ($\overline{X}$ = 2.85, S.D. = 0.81) และด้านเกษตรกรรม ($\overline{X}$ = 2.84, S.D. = 0.86) อยู่ในระดับปานกลางเป็นลำดับสุดท้าย ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 เปรียบเทียบด้านความต้องการในด้านกิจกรรมการทองเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จำแนกตามข้อมูลทั่วไปทางด้านประชากรศาสตร์

การวิเคราะห์เปรียบเทียบด้านความต้องการในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบด้านความต้องการในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวจำแนกตามเพศ

ที่	กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	เพศ				t	Sig.
		ชาย (n = 157)		หญิง (n = 243)			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านงานฝีมือท้องถิ่น	2.88	.82	2.86	.90	0.20	0.84
2	ด้านอาหารพื้นบ้าน	2.91	.84	2.92	.86	0.07	0.94
3	ด้านวิถีชุมชน	2.91	.82	2.81	.80	1.12	0.26
4	ด้านเกษตรกรรม	2.88	.85	2.81	.86	0.80	0.42
	ภาพรวม	**2.88**	**.78**	**2.84**	**.83**	**0.53**	**0.59**

จากตารางที่ 2 พบว่า ด้านความต้องการในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่มีเพศต่างกันในภาพรวม และรายด้าน นักท่องเที่ยวมีความต้องการในด้านกิจกรรมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบด้านความต้องการในด้านกิจกรรมการทองเที่ยว จำแนกตามอายุ

ที่	กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1	ด้านงานฝีมือท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	3.52	3	1.17	1.56	.20
		ภายในกลุ่ม	297.60	396	.75		
		รวม	301.12	399			
2	ด้านอาหารพื้นบ้าน	ระหว่างกลุ่ม	5.39	3	1.80	2.52	.06
		ภายในกลุ่ม	282.72	396	.71		
		รวม	288.11	399			
3	ด้านวิถีชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	5.70	3	1.90	2.94	.03*
		ภายในกลุ่ม	255.70	396	.65		
		รวม	261.40	399			
4	ด้านเกษตรกรรม	ระหว่างกลุ่ม	11.18	3	3.73	5.23	.00**
		ภายในกลุ่ม	282.35	396	.71		
		รวม	293.52	399			
		ระหว่างกลุ่ม	**6.68**	**3**	**2.23**	**3.49**	**.02***
	ภาพรวม	**ภายในกลุ่ม**	**252.76**	**396**	**.64**		
		รวม	**259.44**	**399**			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ด้านความต้องการในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่มีอายุต่างกัน ในภาพรวม นักท่องเที่ยวมีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในด้านเกษตรกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักท่องเที่ยวมีความต้องการเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ด้านวิถีชุมชน นักท่องเที่ยวมีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบด้านความต้องการในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพสมรส

ที่	กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1	ด้านงานฝีมือท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	3.10	2	1.55	2.06	.13
		ภายในกลุ่ม	298.02	397	.75		
		รวม	301.12	399			
2	ด้านอาหารพื้นบ้าน	ระหว่างกลุ่ม	4.50	2	2.25	3.15	.04*
		ภายในกลุ่ม	283.61	397	.71		
		รวม	288.11	399			
3	ด้านวิถีชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	5.91	2	2.95	4.59	.01**
		ภายในกลุ่ม	255.49	397	.64		
		รวม	261.40	399			
4	ด้านเกษตรกรรม	ระหว่างกลุ่ม	8.79	2	4.40	6.13	.00**
		ภายในกลุ่ม	284.73	397	.72		
		รวม	293.52	399			
		ระหว่างกลุ่ม	**5.55**	**2**	**2.78**	**4.34**	**.01****
	ภาพรวม	**ภายในกลุ่ม**	**253.89**	**397**	**.64**		
		รวม	**259.44**	**399**			

จากตารางที่ 4 พบว่า ด้านความต้องการในด้านกิจกรรมการทองเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่มีสถานภาพสมรสต่างกันในภาพรวม นักท่องเที่ยวมีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในด้านวิถีชุมชน ด้านเกษตรกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักท่องเที่ยวมีความต้องการเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ด้านอาหารพื้นบ้าน นักท่องเที่ยวมีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบด้านความต้องการในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ

ที่	กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1	ด้านงานฝีมือท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	6.66	8	.83	1.11	.36
		ภายในกลุ่ม	294.46	391	.75		
		รวม	301.12	399			
2	ด้านอาหารพื้นบ้าน	ระหว่างกลุ่ม	7.50	8	.94	1.31	.24
		ภายในกลุ่ม	280.61	391	.72		
		รวม	288.11	399			
3	ด้านวิถีชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	8.21	8	1.03	1.59	.13
		ภายในกลุ่ม	253.18	391	.65		
		รวม	261.40	399			
4	ด้านเกษตรกรรม	ระหว่างกลุ่ม	10.10	8	1.26	1.74	.09
		ภายในกลุ่ม	283.43	391	.72		
		รวม	293.52	399			
	ภาพรวม	**ระหว่างกลุ่ม**	**8.01**	**8**	**1.00**	**1.56**	**.14**
		ภายในกลุ่ม	**251.44**	**391**	**.64**		
		รวม	**259.44**	**399**			

จากตารางที่ 5 พบว่า ด้านความต้องการในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่มีอาชีพต่างกันในภาพรวม และรายด้าน นักท่องเที่ยวมีความต้องการในด้านกิจกรรม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบด้านความต้องการในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวจำแนกตามระดับการศึกษา

ที่	กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1	ด้านงานฝีมือท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	4.29	5	.86	1.14	.34
		ภายในกลุ่ม	296.83	394	.75		
		รวม	301.12	399			
2	ด้านอาหารพื้นบ้าน	ระหว่างกลุ่ม	6.19	5	1.24	1.73	.13
		ภายในกลุ่ม	281.92	394	.72		
		รวม	288.11	399			
3	ด้านวิถีชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	6.12	5	1.22	1.89	.10
		ภายในกลุ่ม	255.28	394	.65		
		รวม	261.40	399			

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบด้านความต้องการในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวจำแนกตามระดับการศึกษา (ต่อ)

ที่	กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
4	ด้านเกษตรกรรม	ระหว่างกลุ่ม	4.52	5	.90	1.23	.29
		ภายในกลุ่ม	289.00	394	.73		
		รวม	293.52	399			
	ภาพรวม	**ระหว่างกลุ่ม**	**4.36**	**5**	**.87**	**1.35**	**.24**
		ภายในกลุ่ม	**255.09**	**394**	**.65**		
		รวม	**259.44**	**399**			

จากตารางที่ 6 พบว่า ด้านความต้องการในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่มีระดับการศึกษาต่างกันในภาพรวม และรายด้านนักท่องเที่ยวมีความต้องการในด้านกิจกรรมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบด้านความต้องการในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวของ จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ที่	กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1	ด้านงานฝีมือท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	1.60	5	.32	.42	.83
		ภายในกลุ่ม	299.52	394	.76		
		รวม	301.12	399			
2	ด้านอาหารพื้นบ้าน	ระหว่างกลุ่ม	2.82	5	.56	.78	.56
		ภายในกลุ่ม	285.29	394	.72		
		รวม	288.11	399			
3	ด้านวิถีชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	.49	5	.10	.15	.98
		ภายในกลุ่ม	260.91	394	.66		
		รวม	261.40	399			
4	ด้านเกษตรกรรม	ระหว่างกลุ่ม	2.21	5	.44	.60	.70
		ภายในกลุ่ม	291.31	394	.74		
		รวม	293.52	399			
		ระหว่างกลุ่ม	**1.77**	**5**	**.35**	**.54**	**.75**
	ภาพรวม	**ภายในกลุ่ม**	**257.68**	**394**	**.65**		
		รวม	**259.44**	**399**			

จากตารางที่ 7 พบว่า ด้านความต้องการในด้านกิจกรรมการทองเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันในภาพรวม และรายด้าน นักท่องเที่ยวมีความต้องการในด้านกิจกรรม ไม่แตกต่างกัน

สรุปและอภิปรายผล

ผลจากการสำรวจกิจกรรมในชุมชนและวัฒนธรรมของชุมชนพบว่า กิจกรรมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่นักท่องเที่ยวเป็นเพียงผู้ชม (See) หรือผู้ซื้อ (Buy) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Richard, 2010 [5] ที่กล่าวถึงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เปลี่ยนถ่ายสู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จึงเห็นได้ว่า กิจกรรมในชุมชนในขณะปัจจุบันเป็นกิจกรรมที่เป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมซึ่งอยู่ในระดับขั้นของการใช้การสร้างสรรค์เป็นฉากหลัง คือ การซื้อและการดู ดังนั้น เพื่อให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่มีส่วนร่วมของชุมชนและนักท่องเที่ยวจึงต้องมีการพัฒนารูปแบบของกิจกรรมให้มีลักษณะของการมีส่วนร่วมของชุมชนและนักท่องเที่ยวมากขึ้นเช่นเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดการทดลองเรียนรู้ด้วยตนเองหรือการเรียนรู้ในลักษณะการเรียนในระยะใดระยะหนึ่ง เช่น จากเดิมที่เป็นการซื้อของฝากก็เสริมสร้างให้เกิดกิจกรรมในการทดลองทำของฝากนั้น ๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงกระบวนการวัตถุดิบรวมถึงวิถีภูมิปัญญาท้องถิ่นในการผลิตสินค้านั้น ๆ ขึ้นมาก่อให้เกิดความประทับใจและอยากกลับมาท่องเที่ยวซ้ำอีกในอนาคต คณะผู้วิจัยจึงได้นำเสนอกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ที่พัฒนามาจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีอยู่ในท้องถิ่นโดยเสนอให้มีการกิจกรรมจัดกิจกรรมในการทดลองเช่นในกิจกรรมที่ใช้เวลาระยะสั้น ๆ หรือจัดกิจกรรมที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ในกิจกรรมที่อาจจะต้องใช้ระยะเวลาเพิ่มมากขึ้น นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 91 ได้ให้ข้อมูลว่า ต้องการจะกลับมาเที่ยวในพื้นที่จังหวัดพัทลุงอีกเนื่องจากมีความชื่นชมในธรรมชาติวัฒนธรรมต่าง ๆ ของจังหวัดพัทลุง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยบุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา [6] ที่พบว่า การที่จะให้มีนักท่องเที่ยวไปเยี่ยมชมทรัพยากรท่องเที่ยวใด ๆ ก็ตาม มักจะขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 ประการ คือ

1. ทรัพยากรท่องเที่ยวจะต้องมีสิ่งดึงดูดใจ เช่น ความสวยงามของธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม โบราณสถาน สถานที่ทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น

2. ทรัพยากรท่องเที่ยวจะต้องมีเส้นทางคมนาคมเข้าถึง เป็นปัจจัยสำคัญของทรัพยากรท่องเที่ยวที่ต้องมีเส้นทางหรือโครงข่ายคมนาคมที่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวนั้น ตลอดจนสามารถเชื่อมโยงกันระหว่างแหล่งท่องเที่ยวกับบริเวณใกล้เคียง

3. ทรัพยากรท่องเที่ยวจะต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นองค์ประกอบเพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้ามายังแหล่งท่องเที่ยวได้ประทับใจ เช่น บริการด้านน้ำประปา ไฟฟ้า การสื่อสาร การขนส่ง ที่พัก อาหาร นำเที่ยว แลกเปลี่ยนเงินตรา สินค้าที่ระลึก เป็นต้น

ด้านองค์ประกอบของการท่องเที่ยว ที่กล่าวว่า สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญที่จะทำให้เกิดการพัฒนาในด้านการท่องเที่ยวชุมชนผู้ประกอบการหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ควรสร้างจิตสำนึกแนวทางและนโยบายเกี่ยวกับเรื่องการรักษาความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยวรวมถึงการพัฒนาสาธารณูปโภคต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวและเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนที่ไม่กระทบสภาพแวดล้อมและวิถีของชุมชน

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความต้องการในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์พบว่า นักท่องเที่ยวมีระดับความต้องการในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านอาหารพื้นบ้านมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านงานฝีมือท้องถิ่น วิถีชุมด้านวิถีชุมชน และด้านเกษตรกรรมตามลำดับ โดยพบว่า ระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่มีต่อกิจกรรมแต่ละด้านนักท่องเที่ยวที่มีอายุ สถานภาพสมรสต่างกัน นักท่องเที่ยวจะมีความต้องการที่ต่างกันส่วน ระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

ด้านกิจกรรมที่มี เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน นักท่องเที่ยวมีความต้องการไม่แตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยวที่มีอายุต่ำกว่า 20 -35 ปี ส่วนใหญ่มีความสนใจในกิจกรรมการท่องเที่ยวเกี่ยวกับอาหารพื้นบ้าน ในขณะที่ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไปจะมีความสนใจในด้านเกษตรกรรม

ผลจากการสนทนากลุ่ม โดยส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวเคยมามากกว่า 1 ครั้ง และส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาสั้น ๆ โดยเป็นลักษณะของการเป็นจุดแวะพัก หรือเป็นการท่องเที่ยวแบบไปกลับโดยมักเป็นการเดินทางท่องเที่ยวกับครอบครัว เมื่อสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์พบว่ามีความเข้าใจอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง ในด้านความต้องการร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์พบว่านักท่องเที่ยวต้องการทำกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับวิถีชุมชน โดยส่วนใหญ่สนใจในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำอาหารพื้นบ้านซึ่งเป็นลักษณะของการทดลองทำโดยอาจใช้ระยะเวลาเพียงสั้น ๆ ส่วนความสนใจเกี่ยวกับกิจกรรมทางด้านการเกษตรพบว่า นักท่องเที่ยวต้องการที่เรียนรู้อย่างลึกซึ้งโดยสามารถใช้เวลาในการร่วมกิจกรรมได้ถึง 1-3 วัน โดยนักท่องเที่ยวมีความต้องการให้ในทุก ๆ กิจกรรมมีการสะท้อนถึงวิถีชีวิตของชุมชนได้อย่างเด่นชัด และมีข้อเสนอแนะที่เป็นประเด็นที่สำคัญ คือ การประชาสัมพันธ์และการสื่อสารข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ไปยังกลุ่มของนักท่องเที่ยวในแต่ละกลุ่ม ควรมีป้ายบอกแหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชัดเจน รวมถึงควรมีการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่นักเดินทางและนักท่องเที่ยว

เมื่อนำข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว รวมถึงความเรื่องความต้องการทางด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของนักท่องเที่ยวมาวิเคราะห์ โดยแนวทางในการนำเสนอกิจกรรมควรเป็นกิจกรรมทีเกี่ยวข้องกับการทำอาหารพื้นบ้านเป็นหลัก เนื่องมาจากข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ทดลองเรียนรู้การทำอาหารพื้นถิ่น และจุดแข็งของพื้นที่ที่มีความโดดเด่นทางด้านอาหารพื้นบ้าน อย่างไรก็ตามในระยะแรกของการเริ่มต้นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของพื้นที่ สามารถนำเสนอเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ 4 รูปแบบใหญ่ ๆ ด้วยกัน คือ “อาหารพื้นบ้าน งานฝีมือท้องถิ่น แดนดินเกษตรสมุนไพร วิถีใต้เมืองลุง” ซึ่งรูปแบบของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยนำกิจกรรมที่ชุมชนและพื้นที่สามารถที่จะพัฒนาและนำเสนอมาจัดเป็นกลุ่มเพื่อให้เห็นว่าในแต่ละพื้นที่มีความสามารถในการจัดกิจกรรมในด้านใดเป็นหลักและสามารถนำไปวางตำแหน่งในการแข่งขันและสามารถกลยุทธ์การตลาดให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ได้ โดยอาศัยการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองมาเป็นตัวช่วยผลักดันให้เกิดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

1. เมื่อวิเคราะห์ความต้องการในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวของน้องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์พบว่า ระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่มีต่อกิจกรรมแต่ละด้านนักท่องเที่ยวที่มี อายุ สถานภาพสมรสต่างกัน นักท่องเที่ยวมีความต้องการที่ต่างกัน โดยนักท่องเที่ยวที่มีอายุต่ำกว่า 20 -35 ปี ส่วนใหญ่มีความสนใจในกิจกรรมการท่องเที่ยวเกี่ยวกับอาหารพื้นบ้าน ในขณะที่ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไปมีความสนใจในด้านเกษตรกรรม ดังนั้น ชุมชน และธุรกิจที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ควรวางแผนกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่มีความหลากหลายและสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายที่อาจจะมีอายุหรือสถานภาพสมรสที่แตกต่างกัน

2. ข้อเสนอแนะที่เป็นประเด็นที่สำคัญ คือ การประชาสัมพันธ์และการสื่อสารข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ไปยังกลุ่มของนักท่องเที่ยวในแต่ละกลุ่ม ชุมชน หน่วยงานหรือธุรกิจที่เกี่ยวข้องควรให้การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมและข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวให้อย่างทั่วถึงมากขึ้น

3. ชุมชนและพื้นที่ควรมีความร่วมมือในการรวมกลุ่มเพื่อให้เห็นว่า ในแต่ละพื้นที่มีความสามารถในการจัดกิจกรรมในด้านใดเป็นหลักและสามารถนำไปวางตำแหน่งในการแข่งขันและสามารถกลยุทธ์การตลาดให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ได้ โดยอาศัยการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองมาเป็นตัวช่วยผลักดันให้เกิดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

4. ควรมีการนำผลศึกษาไปทำวิจัยต่อไปในเรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอาหารโดยใช้กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างให้ชุมชนมีตำแหน่งการแข่งขันและกลยุทธ์การตลาดที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

5. งานวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลเฉพาะนักท่องเที่ยวในเขตอำเภอป่าพะยอม อำเภอควนขนุน และอำเภอศรีบรรพต เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวและความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่ชุมชนลุ่มน้ำคลองป่าพะยอม - คลองท่าแนะ จังหวัดพัทลุง ในการศึกษาครั้งต่อไปนักวิจัยอาจศึกษากลุ่มตัวอย่างในภาพรวมของจังหวัดเพื่อหาความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุงในภาพรวมหรือสำรวจตัวอย่างจากกลุ่มนักท่องเที่ยวที่คาดหวังในอนาคต

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่ชุมชนลุ่มน้ำคลองป่าพะยอม – คลองท่าแนะ จังหวัดพัทลุง” เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่ชุมชนลุ่มน้ำคลองป่าพะยอม – คลองท่าแนะ จังหวัดพัทลุง” ซึ่งได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากการร่วมทุนระหว่าง สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยกับมหาวิทยาลัยทักษิณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ผู้วิจัยขอขอบคุณแหล่งทุนไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

[1] Phatthalung Governor Office. (2017). *Phatthalung Annual Report*. Songkhla: IQmedia.

[2] Richards, G., & Wilson, J. (2006). Developing creativity in tourist experiences: A solution to the serial reproduction of culture?. *Tourism Management*, 27, 1209–1223.

[3] Intarakunnert, P, et al. (2012). *Innovation for develop knowledge and creavity: case study of crative tourism industry.* Bangkok: Office of Education Council. (in Thai)

[4] Wisutluck, S. (2012). Creative Tourism: The important tool for sustainability. *Thammasat Journal*, *31(2)*, 76-86. (in Thai)

[5] Richards, G. (2010). *Creative Tourism and Local development*. Creative Tourism: A Global Conversation: How to Provide Unique Creative Experiences for Travellers Worldwide. Santa Fe, USA.

[6] Boonlert, J. (2005). *Sustainable tourism development*. Bangkok: Press and design. (in Thai)